

Szczepienie przeciw krztuścowi

Ważne informacje dla kobiet ciężarnych

Whooping Cough Vaccine Important information for pregnant women Polish Translation

Adapted from NHS Health Scotland –
Healthier Scotland Publications by
Public Health England South West Screening & Immunisation Team
August 2016

**Umów się na szczepienie przeciw krztuścowi
od 20. Tygodnia ciąży**

Podsumowanie ważnych informacji

- Jeżeli jesteś w 20. lub późniejszym tygodniu ciąży, porozmawiaj ze swoją położną (midwife), pielęgniarką lub lekarzem rodzinnym (GP) i jak najszybciej umów termin szczepienia.
- Małe dzieci są szczególnie narażone na zachorowanie do momentu zaszczepienia przeciw krztuścowi w wieku 2 miesięcy.
- Krztusiec (znany również pod nazwą koklusz) jest poważną chorobą, która może prowadzić do zapalenia płuc oraz trwałego uszkodzenia mózgu. Może także prowadzić do śmierci – z powodu krztuśca w ostatnich latach w Wielkiej Brytanii zmarło kilkanaścioro dzieci.
- Możesz ochronić swoje nienarodzone dziecko przed zachorowaniem na krztusiec w pierwszych tygodniach życia poprzez zaszczepienie się przeciw tej chorobie w czasie ciąży. Szczepionkę możesz przyjąć, nawet jeśli wcześniej szczepiłaś się lub chorowałaś na krztusiec.

Co to jest krztusiec?

Krztusiec (znany również pod nazwą koklusz, ang. *pertussis*) powoduje długie napady kaszlu i dławienia, utrudniając oddychanie. W przebiegu tej choroby po każdym napadzie kaszlu przy wdechu pojawia się odgłos przypominający pianie koguta. Nie pojawia się on jednak we wszystkich przypadkach, co może utrudnić rozpoznanie choroby.

Krztusiec zazwyczaj trwa przez 2 do 3 miesięcy. Choroba ta łatwo się roznosi poprzez wdychanie drobnych kropelek, które unoszą się w powietrzu po kaszlnięciu lub kichnięciu chorego.

Na tę chorobę najbardziej narażone są niemowlęta poniżej 1. roku życia. W ich przypadku krztusiec jest chorobą bardzo poważną i może prowadzić do zapalenia płuc oraz trwałego uszkodzenia mózgu. W najgorszych przypadkach może spowodować zgon.

Dlaczego coraz częściej pojawiają się ogniska tej choroby?

W ciągu ostatnich kilku lat wzrosła liczba przypadków zachorowań na krztusiec. Powody wzrostu zachorowań są w tej chwili badane przez naukowców pracujących na zlecenie rządu i innych ekspertów. Tymczasem należy chronić małe dzieci, które są narażone na najpoważniejsze powikłania związane z tą chorobą.

Czy ten problem występuje tylko w Wielkiej Brytanii?

W wielu innych krajach, w tym w USA, także odnotowuje się wzrost liczby zachorowań i zgonów małych dzieci. W Stanach Zjednoczonych także zaleca się, by w szczepieniu przeciwko krztuścowi poddawały się wszystkie kobiety ciężarne.

Czy istnieje jakiegokolwiek ryzyko dla mnie lub mojego dziecka związane ze szczepieniem w czasie ciąży?

Nie ma dowodów, które wskazywałyby na to, że szczepienie kobiet w ciąży tego rodzaju szczepionką jest w jakikolwiek sposób szkodliwe. Szczepionka przeciw krztuścowi nie zawiera żywego wirusa, więc nie może wywołać choroby u szczepionych kobiet lub ich dzieci.

W badaniu przeprowadzonym niedawno w Wielkiej Brytanii (na prawie 18 tys. kobiet ciężarnych) nie stwierdzono żadnych zastrzeżeń związanych ze szczepieniem przeciw krztuścowi w czasie ciąży. Przeprowadzone w USA badania dotyczące szczepienia kobiet ciężarnych przeciw krztuścowi (podobną szczepionką jak ta stosowana w Anglii) również nie wykazały ryzyka dla kobiet w ciąży. Bezpieczniej jest się zaszczepić niż ryzykować, że dziecko zachoruje na krztusiec.

Co zawiera szczepionka?

Otrzymasz szczepionkę łączoną, która chroni przed czterema różnymi chorobami – krztuścem (kokluszem), błonicą, tężcem i polio – ponieważ nie jest obecnie dostępna szczepionka pojedyncza wyłącznie przeciw krztuścowi.

Czy po szczepieniu w czasie ciąży mogą pojawić się jakieś skutki uboczne?

Mogą pojawić się łagodne skutki uboczne, takie jak zaczerwienienie lub bolesność w miejscu podania (szczepionka podawana jest w postaci zastrzyku w ramię). Poważne skutki uboczne występują bardzo rzadko, szczególnie u osób dorosłych.

W jaki sposób szczepionka podana w czasie ciąży chroni moje dziecko?

Odporność uzyskana w wyniku szczepienia jest przekazywana dziecku poprzez łożysko. Łożysko znajduje się w macicy matki i łączy krwiobieg kobiety z jej nienarodzonym dzieckiem. Przez łożysko dziecko otrzymuje niezbędne substancje odżywcze. Zaszczepienie się w czasie ciąży pomoże ochronić twoje dziecko w pierwszych tygodniach życia, kiedy jest ono najbardziej narażone na zachorowanie, dopóki nie będzie mogło otrzymać rutynowych szczepień w wieku 2 miesięcy.

Kiedy otrzymam szczepionkę?

Zaleca się przyjęcie szczepienia jak najszybciej po 20. tygodniu ciąży. Najlepiej jest zaszczepić się między 20. a 32. tygodniem ciąży, ale zasadniczo im szybciej, tym lepiej. W ten sposób organizm matki ma więcej czasu na wytworzenie przeciwciał i na przekazanie ich nienarodzonemu dziecku. Po 32. tygodniu ciąży również można się zaszczepić, ale w takiej sytuacji dziecko nie będzie miało zapewnionego takiego samego poziomu ochrony.

Czy szczepienie całkowicie ochroni moje dziecko przed zachorowaniem na krztusiec?

Choć żadna szczepionka nie gwarantuje stuprocentowej ochrony, jest ona najskuteczniejszym sposobem ochrony dziecka przed krztuścem w pierwszych tygodniach życia. Pierwsze obserwacje wskazują, że szczepienia kobiet ciężarnych w Szkocji bardzo skutecznie zmniejszają liczbę dzieci zapadających na krztusiec.

Nadal obawiam się szczepienia w czasie ciąży. Czy istnieje inny sposób, by ochronić moje dziecko przed krztuścem?

Nie ma innej metody ochrony dziecka przed krztuścem. Ostatnio zmarło wiele dzieci, które nie dożyły wieku, kiedy mogłyby otrzymać pierwszą szczepionkę przeciw krztuścowi. Ich matki nie były już uodpornione (w wyniku zachorowania w przeszłości na krztusiec lub zaszczepienia w młodości) przeciwko tej chorobie. Szczepienie w czasie ciąży powoduje wytworzenie przeciwciał, które zostaną przekazane dziecku, zapewniając mu pewien stopień ochrony w pierwszych tygodniach życia, kiedy krztusiec najbardziej mu zagraża.

Jak długo moje szczepienie będzie chroniło dziecko przed krztuścem?

Szczepionka pomoże chronić dziecko przed krztuścem w pierwszych tygodniach życia. Później dziecko i tak będzie wymagało podania pełnych czterech dawek szczepionki, by móc korzystać z ochrony przed krztuścem w okresie rozwoju.

Dlaczego moje dziecko nie może zostać zaszczepione zaraz po porodzie?

Organizm noworodka nie jest w stanie poradzić sobie z tą szczepionką aż do 2. miesiąca życia, kiedy podawana jest jej pierwsza dawka w celu zapewnienia pełnej odporności. W ramach programu szczepień ochronnych dzieci są szczepione przeciw krztuścowi w wieku 2, 3 i 4 miesięcy

Jestem w ciąży bliźniaczej – co powinnam zrobić?

Jedno szczepienie pomoże ochronić wszystkie twoje dzieci, bez względu na to, jak liczna jest twoja ciąża mnoga.

Co zrobić, jeśli ponownie zajdę w ciążę?

Szczepienie przeciw krztuścowi zalecane jest od momentu rozpoczęcia 20. tygodnia każdej ciąży. Umów się na szczepienie za każdym razem, gdy jesteś w ciąży.

Zamierzam karmić piersią. Czy w ten sposób nie ochronię dziecka?

Niestety do mleka matki przedostaje się niewystarczająco dużo przeciwciał, by móc ochronić dziecko przed krztuścem.

Mam jeszcze inne małe dzieci – czy one także wymagają szczepienia?

Jeśli masz inne małe dzieci, musisz dopilnować, by ich szczepienia były aktualne. W ten sposób dzieci unikną zakażenia krztuścem i przekazania go noworodkowi.

Co powinnam teraz zrobić?

Jeśli jesteś w 20. lub późniejszym tygodniu ciąży, skontaktuj się ze swoją położną (midwife), aby uzyskać więcej informacji lub umówić termin szczepienia przeciw krztuścowi w swojej przychodni (GP practice).

Lista kontrolna szczepień dla kobiet ciężarnych

Grypa W sezonie zachorowań (od października do marca) na każdym etapie ciąży
Krtusiec Od 20. tygodnia każdej ciąży

1. dawka szczepionki MMR (przeciw odrze, śwince i różyczce)*

Na wizycie kontrolnej w 6 tygodni po porodzie (u lekarza rodzinnego (GP) lub pielęgniarki).

2. dawka szczepionki MMR (przeciw odrze, śwince i różyczce)*

Cztery tygodnie po pierwszej dawce (jak wyżej).

*Jeżeli nie byłaś szczepiona wcześniej

Czy mogę jednocześnie zaszczepić się przeciw krztuścowi i grypie?

Jeśli jesteś w ciąży w okresie zachorowań na grypę (od października do marca), powinnaś zaszczepić się przeciw tej chorobie możliwie jak najszybciej. Jeśli skończyłaś 20 tygodni ciąży i jeszcze nie zaszczepiłaś się przeciw grypie, możesz – a nawet powinnaś – przyjąć obie szczepionki. Możesz je przyjąć jednocześnie lub osobno – ich jednoczesne podanie nie powoduje interakcji.

Jak należy postępować w przypadku innych infekcji w czasie ciąży?

Jakiegolwiek wystąpienie gorączki z wysypką może oznaczać chorobę zakaźną. Może ona być szkodliwa dla nienarodzonego dziecka. Jeżeli w jakimkolwiek okresie ciąży wystąpi u ciebie wysypka lub będziesz miała jakiegolwiek kontakt z osobą, u której wystąpiła wysypka, należy natychmiast powiadomić położną, lekarza rodzinnego (GP) lub lekarza położnika. Do czasu oceny lekarskiej należy unikać kontaktu z innymi ciężarnymi. Obejmuje to wizyty w poradni położnych lub w jakiegolwiek innej poradni dla kobiet ciężarnych.

**Adapted from NHS Health Scotland 2016 by
South West Screening & Immunisation Team.**